INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název školy	**Gymnázium, Šternberk, Horní nám. 5**
Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0218CZ.
Šablona	**I/2 Inovace a zkvalitnění výuky směřující k rozvoji čtenářské gramotnosti**
Označení materiálu	VY_12_INOVACE_Pap21
Vypracoval(a), Dne	Mgr.Petr Papica,23.2. 2013
Ověřeno (datum)	25.2.2013
Předmět	Český jazyk
Třída	2.A
Téma hodiny	Bohuslav Reynek
Druh materiálu	Prezentace
Anotace	Práce s poetickým textem a grafikami B.Reynka.

BOHUSLAV REYNEK

1892 - 1971

Blázen

Blázen jsem ve své vsi,
znají mne smutní psi,
bílí psi ospalí,
plynoucí do dáli,
žádný z nich neštěká:
těší mne zdaleka,
jsou to psi oblaka,běží a nekvílí.
Smutkem jsou opilí,
kam jdeme, nevíme:
požehnej duši mé.
Pastýři prastarý
s hlubokými dary
měsíci a bdění,
s trny na temeni
těžkém, rozbodaném
jako srdce. Amen

Básnické sbírky:

- Žízně (1921)
- Smutek země (1924)
- Rybí šupiny (1922)
- Had na sněhu (1924)
- Rty a zuby (1925)
- Setba samot (1936)
- Pieta (1940)

Báseň **Dumka Noemova -** ze sbírky **Rty a zuby**

Dumka Noemova

Všecko Bůh maří
v šedivé záři
vod a hladu.

Lásky i řeže
domy a věže
ztrácejí se.

Archa má chvátá
v tekutých jata
poutech:

vlna ji širá
za vlnou svírá
zádumčivě,

a sítě deště
stále ji ještě
oplétají

vyrostlé z hloubi
valy ji vroubí:
utopenci:

jako val lodí
k arše se brodí
hadovitě,

…
…
… (Rty a zuby)

? pokus se doplnit poslední trojverší
báseň je pravidelná, střídá pětislabičné a čtyřslabičné rýmy

Přečti následující dvě básně, podle počtu střídání slabik v jednotlivých slokách zjisti, jaký mají rytmus a rozhodni, který rytmus na tebe působí expresivněji. Porovnej s rytmem básně **Dumka Noemova**.

Listopad

Lampa ran pěti
nad mohylou.

Zčernalé sněti
za zdí bílou.

Pavouci předou
v listopadu.

Z popele bledou
růži hladu.

Samota v síni
domu je stráží.

Kvete nám jíní
na zápraží.

O květ na třtině
zimy se chvějí:

Bdi, domu stíne,
ať pod kročeji

nezahyne!

Z bolestí člověka…

Z bolestí člověka
korály navléká
si satan.

Na úzkostí niti
krvavě mu svítí
jak zuby.

Žárlivě jich střeže,
v tvrdost jich řeže
své jméno:

jádra jsou to živá,
satan je pohřbívá,
by zrostla.

Šalbou pýchy sveden
štípiti chce eden -
a štípí!

Jenže opět Pánu,
jenž přirazil bránu
prvého!

Pokus se doplnit název básně ze sbírky **Rty a zuby**

.....

Zabitého Syna,
který v krvi siná,
Matka tiskne k hrudi.
Démonové rudí
jak plamenů víry
vrůstají v svah sirý,
nachovým jest sadem.

Sad je na Golgotě,
smrt má zdí a plotem,
temná tam Madona,
veliká a vonná
nesvedená Eva,
Plod utrhla z Dřeva
Prvorozený.

Prohlédni si rytmus této básně.
Jak na tebe působí její rytmus?
Poslechni si, jak tuto báseň zpívá Iva Bitová a Vladimír Václavek

Kdoule

Kdoule rzivé
na ubruse,
vůni dive,
vlasy rusé!

Čelo vonné,
políbení,
vůni zvone,
srdce chvění!

Teplo dlaně,
vůně vůní,
chmýří skráně
na výsluní!

Plod nám daly
vosk a vosy.
Rtů, jež pálí,
Neorosí.

Tvrdé plody
k nakousnutí,
hladu hody
trpké chuti.

Kouzel kámen
mezi trny.
lampy panen
opatrných.

Olej lije
dlaň sevřená.
Září šíje
a kolena.

Olej stydne,
oheň netlí.
Velké, vlídné
jdou se světly.

Báseň zpívaná skupinou Pluto-Vítr v mracích

Vítr v mracích

Balvany mračen
vítr ohněm omet
zápraží domů
opuštěných svítí
Ve změti vraků
kol a komet
lodičku luny
láme vlnobití

Noc nahou paží
odhrnula s čela
zemřelým vlasy
do loží a hloží
rubáše světla rozestřela
noc žebrá o království boží (Sníh na zápraží 1950)

? Poslechni si písničku v podání skupiny Pluto

? Porovnej tyto dvě básně a dej jim názvy, urči roční období, které popisují.

…

Čtvrtá neděle.
Procitají andělé.

Vstaňte s námi volají.
Z polí, z lesů, ze stájí.

Jdeme, nic jsme nepřinesli.
Holá dlaň se chytá jeslí.

Nestudí to, nehřeje
prázdné prsty naděje.

Nestudí to, nepálí.
Nedali jsme, nevzali.

Ale někdo někde volá.
Z mraků hvězda, kámen zdola?

Dlaň je prázdná. Hlava vratká
Trne v rukou Jezulátka.

…

Septuagesima
A sexagesima
A quinquagesima
Popelec je zima,

Hoře a hejsa, hej,
K srdci mi nesahej
Rukama holýma…

Jdou masky do šera,
Jde stesk i důvěra,
Třesoucí se dcera
Suchých let sedmera.

Dnes popel, mha včera,
plouží se příšera
k tanci koster.

Adhaesit in terra
Venter noster.

? Prohlédni si následující grafiky B. Reynka.
? Popiš, jaké motivy se objevují v jeho tvorbě.
? Na jednu z grafik se pokus napsat báseň.

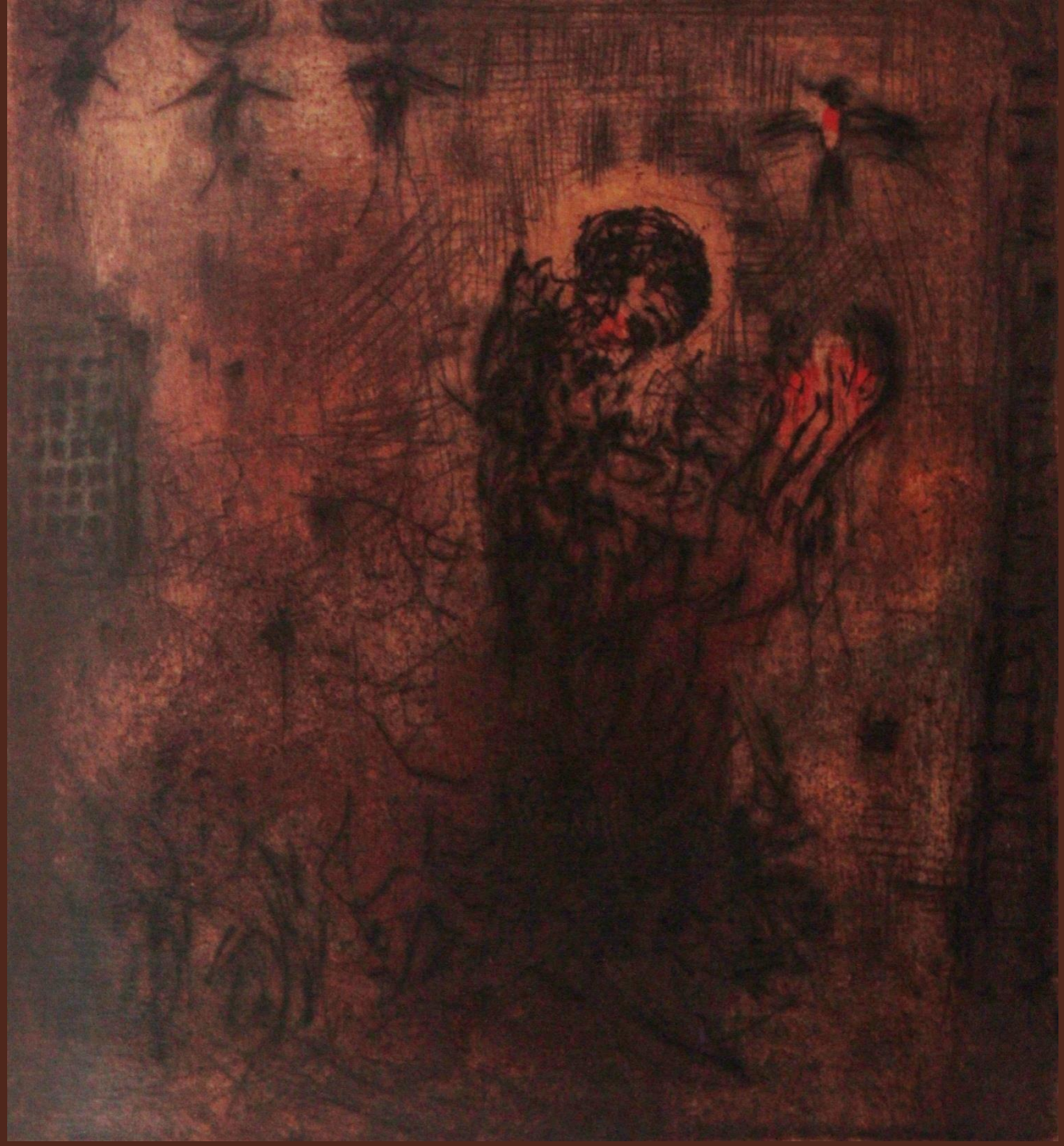

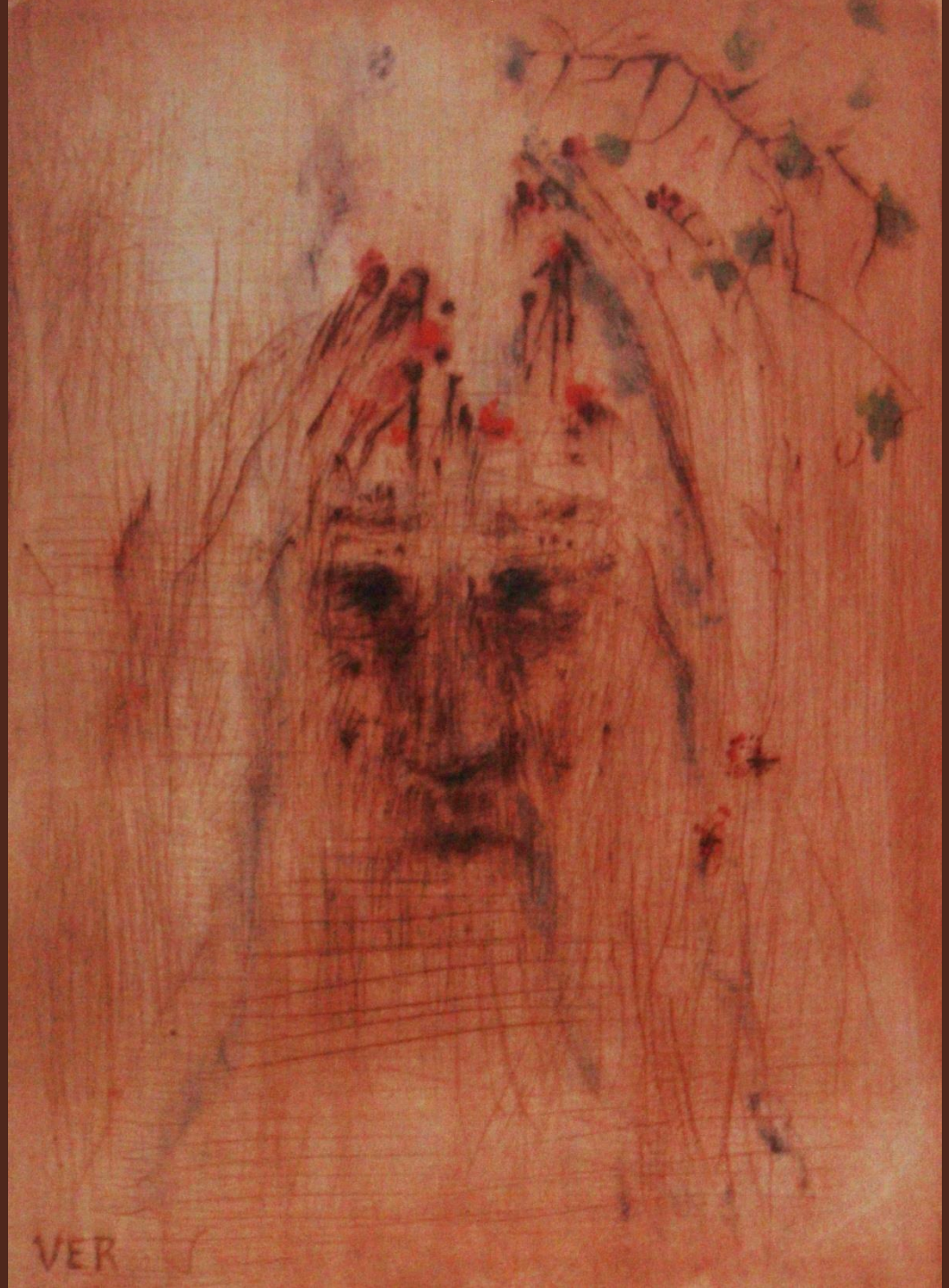
VER

Použitá literatura:

HALASOVÁ, Dagmar. *Bohuslav Reynek*. 1. vyd. Brno: Petrov, 1992, 126 s. ISBN 80-852-4724-0.

REYNEK, Bohuslav. *Básnické spisy*. Zlín: Archa, 1995, 733 p. Edice Poezie (Zlín, Czech Republic), sv. 2. ISBN 80-901-9260-2.

Všechny grafiky jsou z knihy Dagmar Halasové.

HALASOVÁ, Dagmar. *Bohuslav Reynek*. 1. vyd. Brno: Petrov, 1992, 126 s. ISBN 80-852-4724-0.